

Th. Nielsen: Da vi her i dette Thing forhandlede om Tiendernes Opførelse paa Finansloven fik jeg Velighed til at udtale, at jeg troede, det var et Skridt henimod en Adskillelse af Stat og Kirke. Man kan maasse overhovedet sige, at, dersom det er Meningen, at Stat og Kirke skulle adskilles og det i en nær Fremtid, maa Konsekvensen deraf være, at man ikke stemmer for det foreliggende Lovforslag. Man kan nemlig sige, at dette vedrører Kirkens indre Anliggender, man kan indvende imod det, at den Stilling, vi derved overhovedet indtage, medfører, at den evangelisk-lutheriske Kirke i Grunden ikke har den Frihed, som ethvert andet anerkendt Samsfund, saasom Methodistkirken og Sodekirken, har til at ordne sine egne indre Anliggender. Det forekommer mig ogsaa, at det, dersom der var Udset til i en nær Fremtid at faa Sagen ordnet paa den Maade, dersom man stod paa et strengt theprettisk Standpunkt, vilde være rigtigt at flyde dette Lovforslag tilside; men saaledes er Stillingen i Virkeligheden ikke. Jeg tror vel, at det endelige Maal her som andetsteds vil blive, at Kirken og Staten maa og bør adskilles, men jeg tror ingenlunde, at dette er nær forestaaende, ligesaa lidt som at vort Folk eller vort kirkelige Samsfund er istand til at kunne bære en saadan Udvikling. Vi maa nemlig erindre, hvorledes Tilstanden og Stillingen i Virkeligheden ere. Den er saaledes, at Kirken i mange Aarhundreder har været under Formynderskab af Staten; først har Staten gennem Præstestabet øvet sin Magt over Menighederne, siden har den gjort det paa en mere direkte Maade ved selv at udøve denne Magt. Saaledes er i Virkeligheden Stillingen, og Menighederne have i disse mange Aarhundreder tildels tabt Bevidstheden om Kirkens Selvstændighed. Det er kun ved en kraftig Opvækkelse gennem dette Aarhundrede, at Bevidstheden, trods disse mange Aarhundreders Formynderskab, som Kirken har været underkastet, er vaagnet, og denne kraftige Opvækkelse

har bevirket, at man er bleven sig bevidst, at det endelige Maal for Kirken maa være en saadan Adskillelse og en mere selvstændig Stilling. Vi staa imidlertid ikke nær ved dette Maal, men det Lovforslag, som her foreligger, forekommer mig i god Maade at ville virke hen til, at Menighederne kunne blive sig deres selvstændige Stilling bevidst. Det er et Lovforslag, for hvilket jeg er de ærede Forslagsstillere meget taknemmelig, og jeg finder saameget mere Grund til at sige dette, som flere af dem, der, da vi sidst havde denne Sag til Behandling, vare enige om et Mindretalsforslag, satte dette i den Grad høit, at de næsten mente at burde stemme imod dette Lovforslag, dersom Mindretalsforslaget ikke blev vedtaget. Saaledes er jeg ikke stillet. Jeg ser i dette Lovforslag noget meget Gødt og Heldigt for Menighederne, som vil have en god Udvikling for disse tilfølgende, og jeg tror, at det tager tilbørligt Hensyn til Menighedernes nuværende Tilstand, idet det fremdeles giver Staten et Indseende med, hvilke Præster der igrunder skal være deres Præster. Dette gjør Staten som bekjendt baade gennem Universitetet ved den Maade, hvorpaa Præsterne blive oplærte, og tillige ved at Ministeren kan henlægge $\frac{1}{3}$ af Ansøgningerne. Det forekommer mig, at det er et meget stærkt Hensyn, som derved er taget til Staten; men det er ikke for stærkt, netop fordi Menighederne ikke have naaet den Udvikling, man maatte kunne ønske. Naar det baade fra Ministerbordet og andetstedsfra i Salen er udtalt, at det kan føre Splid med sig, og at man kunde frygte for, at Mindretallet kunde blive domineret af Flertallet, vil jeg sige, at jeg ingenlunde har denne Frygt. Vi have jo set, hvorledes det er gaaet med Skolelærerne. Er det gaaet saaledes, at de mere Vakkede eller mere Livlige, selv om de tilhørte en vis Retning, ere bleve tilfidsatte? Nei, ingenlunde, og skulde det end være slet et og andet Sted, er det Modsatte slet endog paa flere Steder, idet de ere bleve foretrukne, og jeg er